

Ymateb y Llywodraeth: Rheoliadau Deddf y Coronafeirws 2020 (Tenantiaethau Preswyl: Gwarchodaeth Rhag Troi Allan) (Cymru) 2020

Pwynt Craffu ar Rinweddau 1: Fel y nododd y Pwyllgor eisoes o'r llythyr a anfonwyd gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd at y Llywydd, roedd gofyniad absoliwt i ddod â'r Rheoliadau i rym cyn 30 Medi fel bod darpariaethau Atodlen 29 i Ddeddf y Coronafeirws 2020 yn parhau i fod yn gymwys ar ôl y dyddiad hwnnw. Mae Llywodraeth Cymru bob amser yn awyddus i roi cymaint o rybudd ymlaen llaw ag sy'n bosibl ac yn briodol cyn iddi gyflwyno deddfwriaeth newydd. Am y rheswm hwnnw, cyhoeddodd y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol y bwriad i ymestyn y cyfnod perthnasol hyd at fis Mawrth 2021 yn ei datganiad ar Dai, Tlodi a Chymunedau a roddwyd yn y Cyfarfod Llawn ar 15 Medi 2020.

Fodd bynnag, golygodd cyfuniad o ddau ffactor nad oedd yn bosibl gosod y Rheoliadau 21 diwrnod cyn ei bod yn ofynnol iddynt ddod i rym. Yn gyntaf, mae'r galwadau ar Lywodraeth Cymru yn sgil yr angen i ymateb i bandemig wedi cael effaith sylweddol ar ein gallu i wneud deddfwriaeth, a bu'n rhaid i'r Llywodraeth wneud penderfyniadau anodd ynglŷn â'r rhaglen ddeddfwriaethol er mwyn blaenoriaethu adnoddau. Yn ail, roedd y Rheoliadau'n ymateb i set o amgylchiadau a oedd yn newid yn gyflym, gan gynnwys y ffaith fod y pandemig ei hun yn esblygu, bod yr ataliad ar achosion adennill meddiant yn y llysoedd yn cael ei ddileu, a diwygiadau Llywodraeth y DU i Atodlen 29 i Ddeddf y Coronafeirws. Roedd angen ystyried y materion hyn i gyd cyn y gellid gosod y Rheoliadau.

Er bod Llywodraeth Cymru yn derbyn bod ganddi'r pŵer i wneud y Rheoliadau hyn ers misoedd lawer, nid yw hynny'n golygu y gallai nac y dylai fod wedi gweithredu'n gynt i'w gwneud.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 2: Credwn fod y Rheoliadau'n gydnaws â'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 3: Mae Llywodraeth Cymru yn nodi sylw'r Pwyllgor ac nid oes ganddi ddim byd pellach i'w ychwanegu mewn perthynas â'r pwynt hwn.

Pwynt Craffu ar Rinweddau 4: Mae'r pwynt hwn yn codi pryderon ynghylch faint o rybudd a roddwyd i landlordiaid ac eraill, y diffyg ymgynghori a'r diffyg asesiad effaith rheoleiddiol meintioledig.

Fel y nodwyd wrth ymateb i bwynt 1 uchod, yn y Cyfarfod Llawn ar 15 Medi cyhoeddodd y Gweinidog Tai a Llywodraeth Leol y bwriad i ymestyn tan fis Mawrth 2021 y cyfnod perthnasol pan fo cyfnodau hysbysu hwy yn gymwys. Rhoddwyd cyhoeddusrwydd i'r cyhoeddiad ar yr un diwrnod drwy'r dulliau a ganlyn: diweddariad a anfonwyd at bob landlord cofrestredig yng Nghymru drwy Rhentu Doeth Cymru, cyhoeddi hysbysiad i'r wasg, a negeseuon perthnasol a gyhoeddwyd drwy gyfrifon

cyfryngau cymdeithasol Llywodraeth Cymru. Gwnaed hyn er mwyn rhoi cymaint o rybudd â phosibl o'r newidiadau arfaethedig i landlordiaid ac eraill.

Er nad oedd yn bosibl cynnal ymgynghoriad ffurfiol yn yr amser a oedd ar gael cyn gwneud y ddeddfwriaeth frys hon, mae gan Lywodraeth Cymru berthynas gref â rhanddeiliaid o bob rhan o'r sector tai, a chafodd sylwadau a thystiolaeth amrywiol ganddynt mewn perthynas â chyfnodau hysbysu. Helpodd y dystiolaeth honno i lywio'r broses o lunio'r Rheoliadau, gan gynnwys, er enghraifft, y penderfyniad i droi'n ôl at y trefniadau cyn-Covid ar gyfer hysbysiadau sy'n ymwneud ag ymddygiad gwrthgymdeithasol a thrais domestig.

Mae'r Memorandwm Esboniadol yn esbonio ym mharagraff 6.1 fod *argyfwng COVID-19 a'r brys i baratoi'r Rheoliadau hyn yn golygu nad oedd hi'n bosibl paratoi Asesiad Effaith Rheoleiddiol meintioledig*. Er bod cyfnod o ddau fis rhwng gwneud y Rheoliadau hyn a'r rheoliadau blaenorol a wnaed ym mis Gorffennaf, gwnaed y penderfyniad i ymestyn y cyfnod perthnasol ar rybudd cymharol fyr serch hynny, mewn ymateb i sefyllfa a oedd yn newid yn gyflym, felly nid oedd digon o amser ychwanegol ar gael i gynnal asesiad effaith rheoleiddiol llawn. Yn ogystal, gan mai dim ond ar 20 Medi yr oedd yr ataliad ar achosion adennill meddiant yn y llysoedd yn dod i ben, nid yw cyfnodau hysbysu hwy wedi cael llawer o effaith y gellir ei hasesu hyd yma. Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi bod y Memorandwm Esboniadol yn dweud ym mharagraff 6.4, os oes costau ychwanegol i landlordiaid yn deillio o'r oedi ychwanegol i wneud hawliad i'r llys, a'r ôl-ddyledion a allai gronni yn ystod y cyfnod hwnnw, fod hyn bellach wedi'i liniaru drwy gyflwyno'r cynllun Benthyciad Arbed Tenantiaeth. Fel y dywed paragraff 6.4, "*Bydd yr arian o'r benthyciadau hyn yn cael ei dalu'n uniongyrchol i landlordiaid, a dylai fod yn help mawr i ysgafnhau unrhyw faich ariannol arnynt o ganlyniad i ôl-ddyledion rhent*". Efallai yr hoffai'r Pwyllgor nodi hefyd bod asesiad effaith integredig wedi'i gwblhau, ac y bydd crynodeb ohono'n cael ei gyhoeddi cyn bo hir.